

СТАН ВУЛИЧНИХ НАСАДЖЕНЬ ПРОМИСЛОВОЇ ЗОНИ МЕГАПОЛІСУ (НА ПРИКЛАДІ М. ДНІПРО)

Пономарьова Олена Анатоліївна,

к. б. н., доцент

Касьянов Владислав Олексійович,

студент магістратури

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

м. Дніпро, Україна

Вступ. Деревна рослинність за своїми фітомеліоративними властивостями набагато випереджає інших представників флори. Асиміляційна поверхня дерев в десятки разів більше поглинає вуглекислого газу, краще затримує пилові частки, перешкоджає вітрам, створює затінення під час спеки, ніж трав'янисті рослини (наприклад, квітники або газони). Однак неправильно підібраний видовий склад рослин призводить до їх передчасного старіння та відмирання. Такі рослини мають низьку життєвість та декоративність, погано виконують функцію «зеленого екрану» на урбанізованих територіях.

Мета роботи – з'ясувати, наскільки видовий склад дерев, якщо є основою примагістральних насаджень промислової зони крупного міста, відповідає жорстким умовам зростання.

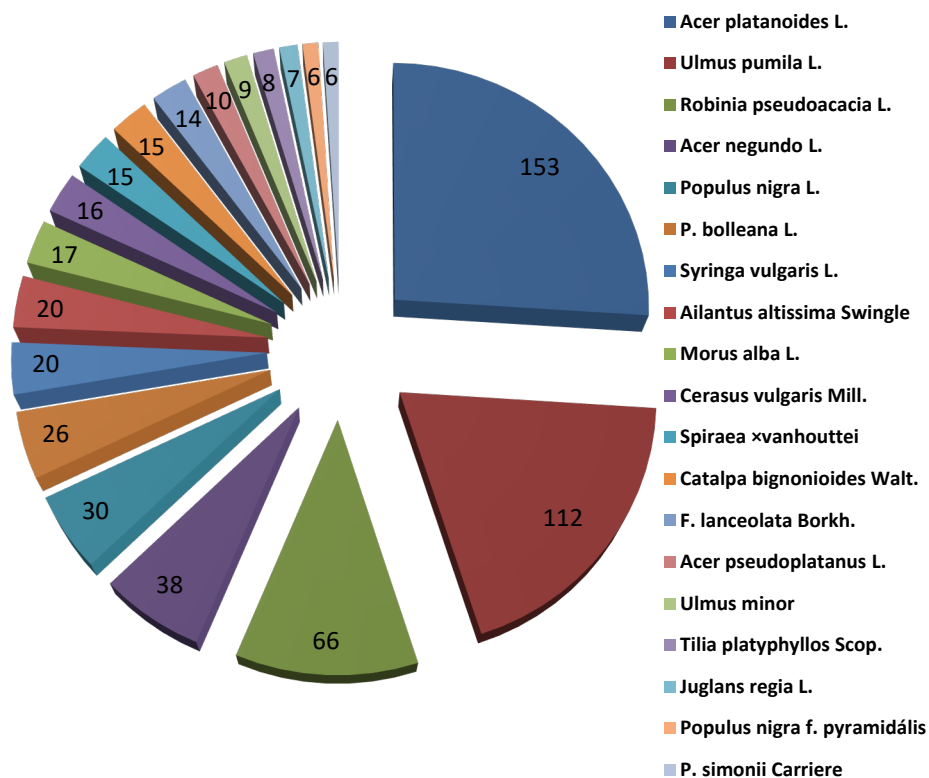
Матеріали і методи. Вивчали видовий склад та життєвий стан рослин в лінійних придорожніх насадженнях міста Дніпро (на прикладі проспекту Свободи) за візуальними ознаками. Дослідження проводили на початку вересня маршрутним методом. Життєвий стан деревних рослин визначали за В.А. Алексеєвим (1989).

Результати і обговорення. Досліджували асортимент і стан деревних рослин, що складають лінійні придорожні насадження проспекту Свободи. Вищезазначений проспект розташований в Новокодацькому районі м. Дніпро, переважно в промисловій зоні. Захисні насадження розташовані вздовж таких підприємств: ЧАО «Завод металоконструкцій», ВАТ «ДЗМК ім. Бабушкіна»,

Дніпровський металургійний завод. Протяжність проспекту складає близько 5 км, тобто лінійні насадження дерев обабіч дорожнього полотна складають близько 10 км.

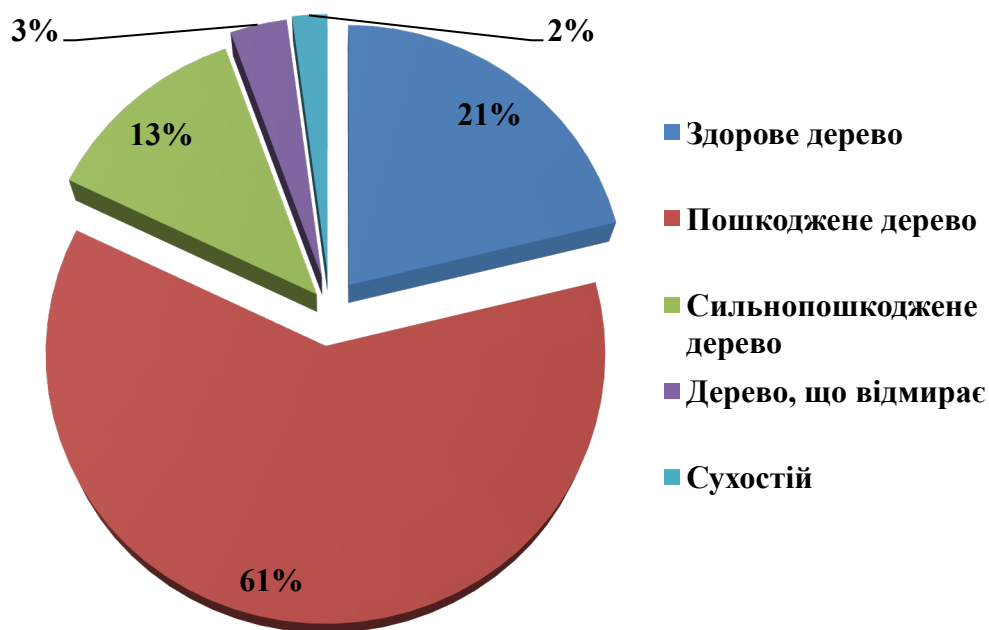
Всього обстежено 622 екземпляри дерев та чагарників. Виявлено представників 31-го виду та три гібридні форми рослин, що відносяться до 16 родин. Найбільш численні родини за кількістю видів – вербові та розові (6 і 7 видів відповідно). Серед деревних порід переважають клен гостролистий, в'яз приземкуватий, айлант найвищий, клен ясенелистий, робінія псевдоакація, тополя Болле (рис.1).

За походженням 16 видів рослин – аборигени, 15 відносяться до інтродуцентів. За кількістю екземплярів переважають інтродуценти, що представлені в'язом приземкуватим, айлантом найвищим, робінією псевдоакацією, шовковицею білою, кленом ясенелистим, катальпою бігніонієвидною. Деревні рослини місцевого походження, що складають основу насаджень – клен гостролистий та тополя чорна.

Рис. 1. Асортимент деревних рослин придорожніх насаджень проспекту Свободи, шт

Життєвий стан рослин більш-менш задовільний, значна частка дерев у доброму стані. Можливо, це пов'язано з тим, що більшість видів – дуже стійкі або відносно газостійкі. Чимало також посухостійких видів, що є важливим для Північного Степу України. Особливо стійкими вважаються в'яз приземкуватий, айлант найвищий, клен ясенелистий, тополі Болле та чорна, робінія псевдоакація, які і представлені у великій кількості в озелененні проспекту.

Рис. 2. Життєвий стан деревних рослин проспекту Свобода

До здорових рослин віднесли 21,2 % екземплярів. Серед них переважають липи, за якими ведеться догляд, робінія, тополя чорна, верба вавилонська (рис. 2). Більшість рослин мають незначні пошкодження (60,9 %). Це переважно в'язи, клен ясенелистий, значна частка екземплярів клену гостролистого, катальпи, ясени, тополя Болле. Сильнопошкоджених рослин близько 12,4 %: це декілька екземплярів в'язів і кленів ясенелистого та гостролистого, і майже всі кущі бузку звичайного. Відмираючих рослин 21 шт. або 3,4 %, серед них екземпляри клену ясенелистого, айланту найвищого, в'язу приземкуватого. Всохлі рослини належать клену гостролистому та молодим деревам горобини звичайної.

Висновки. Видовий склад дерев в лінійних насадженнях вздовж проспекту Свободи представлений переважно екземплярами клену гостролистого, в'яза приземкуватого, клену ясенелистого, робінії псевдоакації, айланта найвищого. Стан рослин варіює залежно від виду. Найбільш стійкими є екземпляри робінії псевдоакації, шовковиці білої, тополь чорної та Болле. Багато пошкоджених і ослаблених рослин виявлено серед представників кленів гостролистого та ясенелистого, айланту найвищого. Внаслідок відсутності догляду повністю загинули молоді рослини робінії звичайної.